

Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών σε Θέματα Κατανόησης Κειμένου

2. Το PISA

Κατερίνα Αραμπατζή
Παύλος Βελιτζέλος
Γεωργία Δρούλια
Πηνελόπη Παπαστράτου
Λένια Τζαλλήλα

Τομεακό
Πρόγραμμα
Ανάπτυξης
2021 - 2025

Το έργο υλοποιήθηκε με Επιστημονικά Υπεύθυνα τον Καθηγητή του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Ανάστασο Εμμανουήλ και χρηματοδοτήθηκε βάσει της Προγραμματικής Συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, μέσω του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021-2025.

Συνοπτική Παρουσίαση της Ενότητας 2: Το PISA

Σε αυτήν την ενότητα

θα γνωρίσουμε το PISA ως προς

- το περιεχόμενό του
- τον φορέα υλοποίησής του
- τους στόχους του
- τους κύκλους και τις φάσεις του
- τη χρησιμοποιούμενη σε αυτό μεθοδολογία

Τι είναι το PISA;

Το PISA (ακρωνύμιο για το **P**rogram for **I**nternational **S**tudent **A**ssessment) αποτελεί τη μεγαλύτερη διεθνή συγκριτική εκπαιδευτική έρευνα στον κόσμο. Ενδεικτικά, το 2025 συμμετείχαν στην έρευνα 91 κράτη, έναντι 81 το 2022 και 65 το 2009.

<https://www.oecd.org/en/about/programmes/pisa/pisa-participants.html>

Σημείωση: Ο όρος «χώρες» περιλαμβάνει συχνά και υποεθνικά εκπαιδευτικά συστήματα (π.χ. συγκεκριμένες επαρχίες της Κίνας), καθώς και οικονομίες, όχι μόνο ανεξάρτητα κράτη.

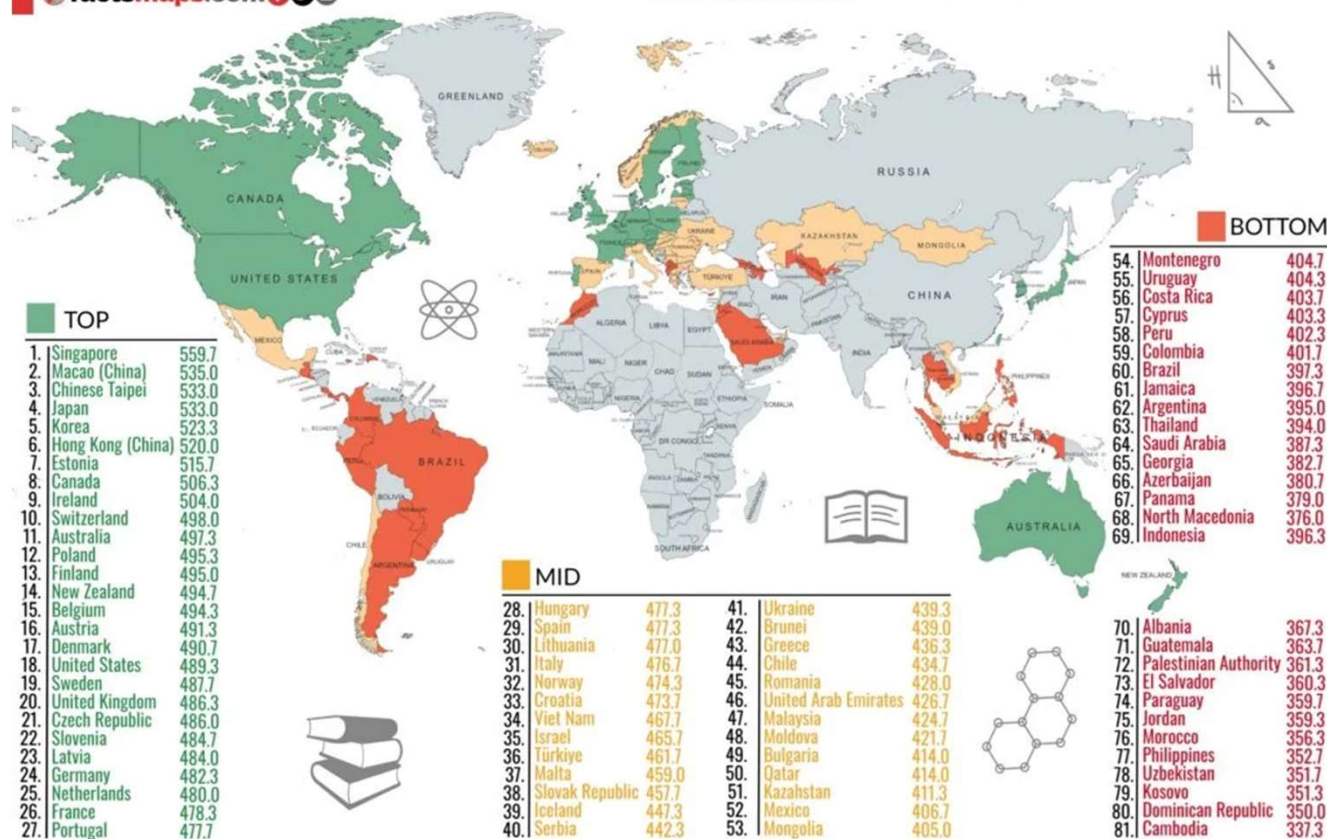
PISA 2022 Worldwide Ranking

average score of math, science and reading

factsmaps.com

Source: OECD, 2022-2023

The Program for International Student Assessment (PISA) is a worldwide study by OECD in more than 80 nations of 15-year-old students' scholastic performance on mathematics, science and reading.

Τι είναι το PISA;

Δημιουργήθηκε το 1997 και για πρώτη φορά εφαρμόστηκε το 2000.

Η έρευνα διεξάγεται υπό την αιγίδα του ΟΟΣΑ (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης). Η υλοποίηση του προγράμματος γίνεται από Διεθνή Κοινοπραξία Οργανισμών, που έχει την ευθύνη για τον σχεδιασμό και την εφαρμογή της έρευνας. Σε αυτήν συμμετέχουν, όπως προκύπτει κι από τα στοιχεία που παρατέθηκαν πιο πάνω, όχι μόνον οι χώρες που ανήκουν στον ΟΟΣΑ αλλά και αρκετές συνεργαζόμενες. Η ευθύνη για την υλοποίηση της έρευνας σε κάθε χώρα ανήκει στο αντίστοιχο Εθνικό της Κέντρο: στην Ελλάδα την ευθύνη αυτή έχει από τις αρχές του 2012 το ΙΕΠ, ενώ τα προηγούμενα χρόνια (2000-2011) την είχε αναλάβει το ΚΕΕ.

Τι είναι το PISA;

Πρόκειται για μία μόνο από τις μεγάλης κλίμακας διεθνείς έρευνες εκπαιδευτικού ενδιαφέροντος που διενεργούνται από τον ΟΟΣΑ για την παρακολούθηση (monitoring) των εκπαιδευτικών συστημάτων.

<https://www.oecd.org/en/about/directorates/directorate-for-education-and-skills.html>

Απώτερος στόχος είναι η εκμετάλλευση των ερευνητικών συμπερασμάτων προκειμένου να διαμορφωθούν προτάσεις για τη βελτίωση των εκπαιδευτικών συστημάτων σε τομείς που τα ίδια τα κράτη επιλέγουν.

<https://www.oecd.org/en/about/directorates/directorate-for-education-and-skills.html#what-we-are-working-on>

Το PISA παρακολουθεί τα εκπαιδευτικά συστήματα μέσω της αξιολόγησης της επίδοσης μαθητών που έχουν συμπληρώσει τα 15 τους χρόνια το προηγούμενο ημερολογιακό έτος από αυτό της διεξαγωγής της έρευνας (π.χ. το 2025 συμμετείχαν στην έρευνα μαθητές γεννημένοι το 2009). Τα 15 έτη είναι στις περισσότερες χώρες η ηλικία κατά την οποία οι μαθητές αποφοιτούν από την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ολοκληρώνοντας έτσι την υποχρεωτική τους εκπαίδευση (προφανώς στην Ελλάδα η κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ολοκληρώνεται στη Γ΄ Γυμνασίου, ενώ οι περισσότεροι 15χρονοι μαθητές φοιτούν στην Α΄ Λυκείου).

Τι είναι το PISA;

Η έρευνα αξιολογεί τον εγγραμματισμό των μαθητών σταθερά σε τρία αντικείμενα: στην Κατανόηση Κειμένου (Reading), στα Μαθηματικά (Mathematics) και στις Φυσικές Επιστήμες (Science). Ωστόσο, μπορεί να αξιολογείται ο εγγραμματισμός των μαθητών και σε ένα τέταρτο (καινοτόμο) αντικείμενο, που αλλάζει από φάση σε φάση. Για παράδειγμα, το 2019 το αντικείμενο αυτό ήταν οι “Γνώσεις και Δεξιότητες του Πολίτη του Κόσμου”, το 2022 ήταν η “Δημιουργική Σκέψη”, ενώ το 2025 ήταν η “Μάθηση στον Ψηφιακό Κόσμο”. Το 2029 το καινοτόμο αντικείμενο θα είναι ο “Εγγραμματισμός στα Μέσα και την Τεχνητή Νοημοσύνη”. Παράλληλα, παρέχονται και προαιρετικά αντικείμενα, όπως ο “Οικονομικός Εγγραμματισμός” (2022) και οι “Ξένες Γλώσσες” (2025).

Τι είναι το PISA;

Η σημαντικότερη διαφορά του PISA από τις γνωστές αξιολογήσεις επιδόσεων είναι ότι δεν αποτελεί αξιολόγηση βάσει αναλυτικού προγράμματος ή προγράμματος σπουδών σε κάθε γνωστικό αντικείμενο (curriculum based assessment), όπως είναι λόγου χάριν οι προαγωγικές ή οι απολυτήριες εξετάσεις, οι εξετάσεις εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ή ακόμη και οι “Εθνικές Εξετάσεις Διαγνωστικού Χαρακτήρα”, που διενεργούνται σε δείγμα σχολείων στη Στ΄ Δημοτικού και στη Γ΄ Γυμνασίου και εσφαλμένα έχουν γίνει γνωστές ως “ελληνική PISA”.

Σκοπός του PISA

Αντίθετα, το PISA αξιολογεί, όπως προαναφέρθηκε, τον εγγραμματισμό των μαθητών στο τέλος της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, και μάλιστα τον λειτουργικό εγγραμματισμό τους. Αυτό σημαίνει ότι είναι σχεδιασμένο για να αξιολογεί την ικανότητα των 15χρονων μαθητών να εφαρμόζουν δεξιότητες και γνώσεις που έχουν αποκομίσει από τη μελέτη κάθε αντικειμένου για να επιλύουν προβλήματα της πραγματικής ζωής, καθώς και για να καταλήγουν σε τεκμηριωμένες αποφάσεις.

Με αυτήν την έννοια, το πρόγραμμα PISA αξιολογεί το κατά πόσο οι μαθητές που ολοκληρώνουν την υποχρεωτική εκπαίδευση διαθέτουν γνώσεις και δεξιότητες που μπορούν να εξασφαλίσουν την ουσιαστική και ισότιμη συμμετοχή τους στο σύγχρονο κοινωνικό γίνεσθαι, ανεξαρτήτως φύλου, καταγωγής, κοινωνικο-οικονομικής θέσης κλπ.

Σκοπός του PISA

Άρα το PISA δεν αξιολογεί ατομικά τις επιδόσεις των μαθητών (οι οποίοι συμμετέχουν ανώνυμα). Ομοίως, δεν αξιολογεί τις επιδόσεις των εκάστοτε συμμετεχουσών σχολικών μονάδων ή τους εκπαιδευτικούς τους (τα αποτελέσματα ανακοινώνονται σε επίπεδο χωρών και “στρώματος” [stratum]) το περιεχόμενο των προγραμμάτων σπουδών ή την ποιότητα των σχολικών εγχειριδίων.

Και παρόλο που λαμβάνεται πρόνοια οι ερωτήσεις στα γνωστικά αντικείμενα να βασίζονται σε ύλη που έχουν διδαχτεί οι μαθητές σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες, δεν αξιολογείται η αναπαραγωγή της αλλά η ικανότητα εφαρμογής κι αξιοποίησής της για την απρόσκοπτη ένταξη των 15χρονων μαθητών στην κοινωνική, πολιτική και πολιτιστική ζωή.

Διεξαγωγή του PISA - Κύκλοι και φάσεις

Το PISA διεξάγεται σε κύκλους ο καθένας από τους οποίους ολοκληρώνεται σε τρεις φάσεις, που ως τώρα απείχαν μεταξύ τους τρία χρόνια, με έτος έναρξης το 2000 (εξαιτίας της πανδημίας η έρευνα του 2021 τελικά υλοποιήθηκε με καθυστέρηση το 2022). Σε κάθε φάση αξιολογείται ο εγγραμματισμός και στα τρία γνωστικά αντικείμενα, όμως ένας από αυτούς αποτελεί κάθε φορά το κύριο αντικείμενο της έρευνας, τον οποίο δηλαδή αφορά το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτήσεων. Με την ολοκλήρωση ενός κύκλου, που μέχρι τώρα ήταν εννεαετής, εξασφαλίζεται ότι έχουν αξιολογηθεί και οι τρεις γραμματισμοί. Σε κάθε κύκλο το πρώτο αντικείμενο εστίασης είναι η Κατανόηση Κειμένου, ακολουθούν τα Μαθηματικά κι ο κύκλος κλείνει με τις Φυσικές Επιστήμες.

Το 2025 ολοκληρώθηκε ο τρίτος εννεαετής κύκλος της έρευνας. Η επόμενη εφαρμογή έχει προγραμματιστεί για το 2029 (με κύριο αντικείμενο την Κατανόηση Κειμένου), σηματοδοτώντας το πέρασμα σε φάσεις που θα απέχουν μεταξύ τους τέσσερα έτη.

1 ^{ος} Κύκλος	2000	Κατανόηση Κειμένου			
	2003	Κατανόηση Κειμένου	Μαθηματικά	Φυσικές Επιστήμες	Επίλυση Προβλήματος
	2006	Κατανόηση Κειμένου	Μαθηματικά	Φυσικές Επιστήμες	
2 ^{ος} κύκλος	2009	Κατανόηση Κειμένου	Μαθηματικά	Φυσικές Επιστήμες	
	2012	Κατανόηση Κειμένου	Μαθηματικά	Φυσικές Επιστήμες	
	2015	Κατανόηση Κειμένου	Μαθηματικά	Φυσικές Επιστήμες	Συνεργατική Επίλυση Προβλήματος
3 ^{ος} κύκλος	2018	Κατανόηση Κειμένου	Μαθηματικά	Φυσικές Επιστήμες	Γνώσεις και Δεξιότητες του Πολίτη του Κόσμου
	2022	Κατανόηση Κειμένου	Μαθηματικά	Φυσικές Επιστήμες	Δημιουργική Σκέψη
	2025	Κατανόηση Κειμένου	Μαθηματικά	Φυσικές Επιστήμες	- Μαθαίνοντας για έναν ψηφιακό κόσμο - Η αξιολόγηση στην Ξένη Γλώσσα - Αγγλικά

Κύκλοι και φάσεις του PISA, με το εκάστοτε κύριο αντικείμενο (πράσινο)

Διεξαγωγή του PISA - Κύκλοι και φάσεις

Τα αποτελέσματα της έρευνας δημοσιεύονται δύο περίπου χρόνια μετά την κύρια εφαρμογή κι είναι διαθέσιμα στον ιστότοπο του ΟΟΣΑ. Η διεξαγωγή της έρευνας σε τακτά χρονικά διαστήματα επιτρέπει την εξαγωγή συμπερασμάτων για τις εκπαιδευτικές τάσεις στο πέρασμα του χρόνου διεθνώς, ενώ ταυτόχρονα παρέχει στα κράτη στοιχεία για να παρακολουθούν τα αποτελέσματα των εκάστοτε εκπαιδευτικών τους παρεμβάσεων ή μεταρρυθμίσεων.

Η Ελλάδα συμμετέχει στην έρευνα ήδη από το 2000 χωρίς καμία διακοπή.

Διεξαγωγή του PISA - Μεθοδολογία

Επιλογή του δείγματος

Τα σχολεία που συμμετέχουν στην έρευνα επιλέγονται κεντρικά (σε επίπεδο ΟΟΣΑ), ώστε να αντιπροσωπεύουν το σύνολο των σχολείων μιας χώρας. Το δείγμα σχολείων και μαθητών προκύπτει από τυχαία στρωματοποιημένη δειγματοληψία: για την Ελλάδα “στρώματα” (strata) της επιλογής είναι η αστικότητα, οι γεωγραφικές περιφέρειες, οι τύποι σχολείων και το αν τα σχολεία είναι δημόσια ή ιδιωτικά. Με αντίστοιχο τρόπο γίνεται η δειγματοληψία σε όλες τις χώρες, ώστε να επιτυγχάνεται η αντιπροσώπευση της γεωγραφικής και κοινωνικής κατανομής των μαθητών τους.

Από κάθε επιλεγμένο σχολείο συμμετέχουν μαθητές που πληρούν το ηλικιακό κριτήριο. Εάν ο αριθμός τους ξεπερνά τον απαιτούμενο (35 μέχρι το 2022, 57 το 2025 για την Ελλάδα), ακολουθεί επιπλέον αλγοριθμική επιλογή αυτών που τελικά θα πάρουν μέρος στην έρευνα.

Διεξαγωγή του PISA - Μεθοδολογία

Συλλογή στοιχείων

Τα στοιχεία συλλέγονται σε δύο στάδια μέσω αντίστοιχων ερευνητικών εργαλείων, δηλαδή γνωστικών τεστ (cognitive assessment) και ερωτηματολογίων (context questionnaires), τα οποία στις περισσότερες χώρες δίνονται πλέον σε ηλεκτρονική μορφή.

Τα γνωστικά τεστ συμπληρώνονται μόνον από τους μαθητές, ενώ τα ερωτηματολόγια (με διαφορετικό περιεχόμενο) απευθύνονται στους μαθητές, στους διευθυντές των σχολικών μονάδων, στους εκπαιδευτικούς και στους γονείς. Στην Ελλάδα δεν δίνονται για συμπλήρωση τα ερωτηματολόγια των εκπαιδευτικών και των γονέων.

Διεξαγωγή του PISA - Μεθοδολογία

Συλλογή στοιχείων - Γνωστικά τεστ

Οι μαθητές έχουν δύο ώρες για να απαντήσουν στα θέματα, τα οποία αποτελούνται από ένα ή περισσότερα κείμενο/α ως ερέθισμα (stimulus) και ερωτήσεις κλειστού ή ανοιχτού τύπου (σύντομης απάντησης) επ' αυτού. Τα περισσότερα θέματα αφορούν το κύριο αντικείμενο για την κάθε χρονιά.

Από το 2018 και ύστερα η αξιολόγηση κάθε μαθητή είναι προσαρμοσμένη στο επίπεδο των ικανοτήτων του (adaptive testing design) κι έτσι ο καθένας απαντά διαφορετικό “πακέτο” ερωτήσεων: αρχικά εμφανίζονται σε όλους τους μαθητές ερωτήσεις μεσαίου επιπέδου δυσκολίας και ανάλογα με τις απαντήσεις τους σε αυτές τους δίνονται στη συνέχεια ευκολότερες ή δυσκολότερες. Η διανομή αυτή δεν γίνεται τυχαία αλλά με βάση ειδικά στατιστικά μοντέλα, η χρήση των οποίων καθιστά τελικά συγκρίσιμες τις επιδόσεις των μαθητών.

Διεξαγωγή του PISA - Μεθοδολογία

Συλλογή στοιχείων - Γνωστικά τεστ

Οι επιδόσεις των μαθητών αξιολογούνται (“κωδικοποιούνται”, σύμφωνα με την ορολογία του PISA) με δύο τρόπους.

Για τις απαντήσεις στις ερωτήσεις κλειστού τύπου η αξιολόγηση γίνεται αυτόματα από την πλατφόρμα του PISA κεντρικά, χωρίς τη συμμετοχή του κάθε Εθνικού Κέντρου.

Αντίθετα, οι απαντήσεις στις ερωτήσεις ανοιχτού τύπου αξιολογούνται από πιστοποιημένους βαθμολογητές (“κωδικοποιητές”) σε κάθε Εθνικό Κέντρο. Για την αξιολόγηση ακολουθείται ένας ειδικός οδηγός βαθμολόγησης, ο οποίος εκδίδεται κεντρικά και επικαιροποιείται από εφαρμογή σε εφαρμογή ανάλογα με την εμπειρία και τις παρατηρήσεις των βαθμολογητών.

Διεξαγωγή του PISA - Μεθοδολογία

Συλλογή στοιχείων - Γνωστικά τεστ

Για την αξιολόγηση δεν χρησιμοποιείται η εικοσάβαθμη κλίμακα που εφαρμόζεται στην Ελλάδα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή η εκατοντάβαθμη των πανελλαδικών εξετάσεων. Σύμφωνα με τα περιγραφόμενα στον οδηγό βαθμολόγησης κριτήρια, μια απάντηση μπορεί να κριθεί ως “Αποδεκτή” (αν πληροί όλα τα κριτήρια) ή “Μη αποδεκτή” (αν δεν πληροί τα κριτήρια). Για κάποιες απαντήσεις υφίσταται και η επιλογή “Μερικώς αποδεκτή”.

Όλες οι ερωτήσεις αξιολογούνται ταυτόχρονα από πολλούς βαθμολογητές ηλεκτρονικά. Η καταχώριση της αξιολόγησης μιας ερώτησης επιτρέπεται μόνον εάν οι αξιολογήσεις των βαθμολογητών συγκλίνουν μεταξύ τους σε ποσοστά που μεσοσταθμικά ορίζονται στο 92%.

Διεξαγωγή του PISA - Μεθοδολογία

Συλλογή στοιχείων - Γνωστικά τεστ

Δεν είναι όλα τα θέματα των γνωστικών τεστ διαθέσιμα στο κοινό, επειδή κάποια από αυτά ξαναχρησιμοποιούνται από φάση σε φάση εφαρμογής. Σε κάθε κύκλο στη βάση των θεμάτων προστίθενται νέα για το κυρίως γνωστικό αντικείμενο. Αντίστοιχα, μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της κάθε φάσης, κάποια θέματα που αφορούν τον κυρίως εξεταζόμενο εγγραμμатισμό “απελευθερώνονται” (released items), ώστε να ενημερώνονται οι ερευνητές, η εκπαιδευτική κοινότητα αλλά και το ευρύτερο κοινό (<https://www.oecd.org/en/about/programmes/pisa/pisa-test.html>).

Τέτοια παλαιότερα θέματα μεταφρασμένα στα ελληνικά βρίσκονται επίσης στον ιστότοπο του ΙΕΠ <https://pisa.iep.edu.gr/>

Διεξαγωγή του PISA - Μεθοδολογία

Συλλογή στοιχείων - Ερωτηματολόγια

Αφού οι μαθητές ολοκληρώσουν τη γνωστική δοκιμασία, καλούνται να απαντήσουν (και πάλι ανώνυμα) σε κοινά για όλους ειδικά διαμορφωμένα ερωτηματολόγια που αφορούν: την οικογένεια και τις οικογενειακές τους συνήθειες, τις μαθησιακές τους συνήθειες, τις στάσεις τους απέναντι στο κύριο γνωστικό αντικείμενο της αξιολόγησης, τη συμμετοχή τους στην εκπαιδευτική διαδικασία καθώς και τα κίνητρά τους για τη μάθηση.

Από τις απαντήσεις τους συλλέγονται πληροφορίες για:

- το κοινωνικο-οικονομικό τους υπόβαθρο (π.χ. προέλευση και μορφωτικό επίπεδο οικογένειας, διαθεσιμότητα μορφωτικών και πολιτιστικών πόρων στο σπίτι),
- για τη σχολική ζωή και την εμπειρία τους από αυτήν (π.χ. κλίμα στην τάξη, σχέση με τους εκπαιδευτικούς, αίσθημα του “ανήκειν”, εμπειρίες εκφοβισμού),
- τις στάσεις και τα κίνητρα μάθησης (π.χ. στάση απέναντι στην εκπαίδευση, σύνδεση της εκπαίδευσης με τη μετέπειτα ζωή τους, ενδιαφέρον για το γνωστικό αντικείμενο, αυτοπεποίθηση ως προς το γνωστικό αντικείμενο).

Ενδεικτικά παρατίθεται εδώ το ερωτηματολόγιο του 2018:

<https://www.oecd.org/en/data/datasets/pisa-2018-database.html#questionnaires>

Διεξαγωγή του PISA - Μεθοδολογία

Συλλογή στοιχείων - Ερωτηματολόγια

Αντίστοιχα ερωτηματολόγια καλούνται να απαντήσουν και οι διευθυντές των σχολικών μονάδων που συμμετέχουν στην έρευνα. Από εκεί οι ερωτήσεις αντλούν γενικές πληροφορίες για το σχολείο, δηλαδή

- τη διοίκηση του σχολείου
- το εκπαιδευτικό προσωπικό
- την αξιολόγηση και τη βαθμολόγηση
- τις παιδαγωγικές πρακτικές που εφαρμόζονται στο σχολείο, ιδιαίτερα απέναντι σε συγκεκριμένες ομάδες του μαθητικού πληθυσμού
- το σχολικό κλίμα εν γένει
- τους διαθέσιμους οικονομικούς και εκπαιδευτικούς πόρους.

Διεξαγωγή του PISA - Μεθοδολογία

Συλλογή και αξιοποίηση στοιχείων

Μέσω των ερωτηματολογίων λοιπόν το PISA συγκροτεί δείκτες, που παίρνουν ορισμένες τιμές ανάλογα με τις απαντήσεις των συμμετεχόντων. Από τον συνδυασμό των επιδόσεων των μαθητών στο γνωστικό τεστ και των δεικτών αυτών προκύπτουν σε κάθε φάση δεδομένα που φωτίζουν τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να συσχετίζονται οι μαθησιακές επιδόσεις με τους διάφορους κοινωνικούς, οικονομικούς και σχολικούς παράγοντες.

Διαδραστικός χάρτης αποτελεσμάτων και δεικτών ανά χώρα με δυνατότητα σύγκρισης:

<https://www2.compareyourcountry.org/pisa>

Ακολουθούν μερικά παραδείγματα.

Διεξαγωγή του PISA - Μεθοδολογία

Σχολικός Εκφοβισμός και Επιδόσεις Μαθητών (PISA 2018)

Στον Πίνακα φαίνεται η υστέρηση σε μονάδες όσων μαθητών δήλωσαν ότι τουλάχιστον μερικές φορές τον μήνα αντιμετωπίζουν τέτοιες συμπεριφορές σε σύγκριση με τις επιδόσεις όσων δήλωσαν ότι δεν τις αντιμετωπίζουν ποτέ.

PISA 2018	Χτυπήματα/ σπρωξιές	Απειλές	Άσχημες φήμες	Αφαίρεση/ καταστροφή αντικειμένων
ΜΟ ΟΟΣΑ	63	71	47	64
ΕΛΛΑΔΑ	68	92	61	71

Συμπέρασμα: ο εκφοβισμός στα σχολεία έχει επιπτώσεις στις επιδόσεις των μαθητών, και μάλιστα στην Ελλάδα μεγαλύτερες απ' ό,τι στον μέσο όρο των χωρών του ΟΟΣΑ. Η σημασία των στοιχείων εντείνεται αν ληφθεί υπόψη ότι διαφορά 20-30 μονάδων στην κλίμακα PISA αντιστοιχεί σε περίπου ένα έτος φοίτησης στο σχολείο.

Διεξαγωγή του PISA - Μεθοδολογία

https://pisa.iep.edu.gr/images/publications/infocus/pisa_in_focus_22.pdf

Πώς τα πηγαίνουν οι μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο στα σχολεία με χαμηλό κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο;

- Οι μαθητές με μεταναστευτικό υπόβαθρο συχνά καλούνται να ξεπεράσουν πολλαπλά εμπόδια ταυτόχρονα, προκειμένου να επιτύχουν στο σχολείο.
- Στις περισσότερες χώρες του ΟΟΣΑ, οι χαμηλές επιδόσεις των μεταναστών μαθητών συγκριτικά με τους γηγενείς μαθητές έχουν ισχυρή συσχέτιση με το χαμηλό κοινωνικό επίπεδο του σχολείου, το οποίο αποτυπώνεται στην αναλογία των μαθητών με μητέρες που έχουν χαμηλό μορφωτικό επίπεδο.
- Η συγκέντρωση μεταναστών μαθητών σε ένα σχολείο ή μαθητών που δεν μιλούν τη γλώσσα διδασκαλίας στο σπίτι, δεν έχει τόσο ισχυρή συσχέτιση με τις χαμηλές επιδόσεις.

Διεξαγωγή του PISA - Μεθοδολογία

Συλλογή στοιχείων

Τελικά, οι επιδόσεις των μαθητών αντανακλούν την αποτελεσματικότητα των εκπαιδευτικών συστημάτων. Αξιολογείται δηλαδή σε ποιον βαθμό η υποχρεωτική εκπαίδευση σε κάθε χώρα καταφέρνει να δώσει στους μαθητές της τα απαραίτητα εφόδια για τη μετέπειτα ζωή τους αλλά και σε ποιον βαθμό καταφέρνει να μειώσει τα χάσματα επίδοσης που σχετίζονται με το κοινωνικο-οικονομικό υπόβαθρο των μαθητών και των σχολείων τους.

Με αυτήν την έννοια, τα δεδομένα αυτά είναι πολύτιμα για τον σχεδιασμό ή/και την αναπροσαρμογή της εκπαιδευτικής και της κοινωνικής πολιτικής της κάθε χώρας.

Διεξαγωγή του PISA - Μεθοδολογία

Συλλογή στοιχείων

Για να είναι αυτά τα δεδομένα αξιόπιστα και συγκρίσιμα, τα θέματα του γνωστικού τεστ σταθμίζονται ως προς τη δυσκολία τους. Επίσης, όλες οι ερωτήσεις, τόσο της γνωστικής δοκιμασίας όσο και των ερωτηματολογίων, μεταφράζονται στη γλώσσα κάθε χώρας. Η μετάφραση αποτελεί προϊόν συνεργασίας του κεντρικού φορέα και των ανά χώρα Εθνικών Κέντρων: ακολουθείται μια εξαντλητική διαδικασία παρατηρήσεων και διορθώσεων, ώστε να αποφεύγονται παρανοήσεις που σχετίζονται με την κάθε γλώσσα ή τις διαφορετικές πολιτισμικές ταυτότητες.

Διεξαγωγή του PISA - Μεθοδολογία

Συλλογή στοιχείων

Όλες οι διαδικασίες που αφορούν τη συλλογή των στοιχείων, όπως περιγράφονται πιο πάνω, γίνονται δύο φορές σε κάθε φάση της έρευνας. Αρχικά, υλοποιούνται κατά την Πιλοτική εφαρμογή (Field trial), όπου δοκιμάζονται τα εργαλεία της έρευνας (π.χ. νέα θέματα για το κύριο γνωστικό αντικείμενο) αλλά χωρίς να ανακοινώνονται τα αποτελέσματα, τα οποία αξιοποιούνται μόνο για να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις. Στη συνέχεια, έναν χρόνο αργότερα, οι διαδικασίες επαναλαμβάνονται στην τελική τους μορφή και με το οριστικό τους περιεχόμενο στην Κύρια Έρευνα (Main Study).

Ευχαριστώ!

Εθνικό
Πρόγραμμα
Ανάπτυξης
2021-2026

Τομεακό
Πρόγραμμα
Ανάπτυξης
2021 - 2025

Βουλευτικό
Ινστιτούτο

Το έργο υλοποιήθηκε με Επιστημονικά Υποβλήσα τον Καθήκνη του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Αναστοσία Εμβρασητή και χρηματοδοτήθηκε βάσει της Προγραμματικής Συμφωνίας μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, μέσω του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης 2021-2025.